

АНОТАЦІЯ

Назва дисципліни / освітнього компонента	Студії пам'яті
Освітня програма	Середня освіта (українська мова і література)
Компонент освітньої програми	Вибірковий
Загальна кількість кредитів та кількість годин для вивчення дисципліни	3 кредити / 90 годин
Вид підсумкового контролю	Залік
Мова викладання	Українська мова
Викладач	Захарчук Ірина Василівна, докторка філологічних наук
CV викладача на сайті кафедри	https://www.rshu.edu.ua/kafedry-if/kafedra-mktisl/sklad-kafedri/121-personalii/1179-zakharchuk-iryna-vasylivna
E-mail викладача	z-a20500@ukr.net

Курс «**Memory studies (Студії пам'яті)**» має на меті ознайомити з новітнім напрямом гуманітаристики, котрий набув інтенсивної розбудови у ХХ-ХХІ століттях в освітніх практиках європейських університетів. Пам'ять є дуже тонким і до кінця незбагненим феноменом організації життя спільноти та індивіда, поєднує життя кількох поколінь, має потужний вплив на суспільні настрої й політичні стратегії. Особливу увагу буде звернено на тому, як тексти літератури формують культурну пам'ять й систему цінностей та вплив політики пам'яті на формування національної ідентичності.

В центрі аналітичних вимірів курсу – стратегічна проблема, як пам'ять стає знаряддям переосмислення й пересотворення минулого, впливає на життя родини, професійну реалізацію індивіда та його громадянську позицію. Безперечно пріоритетними буде з'ясування ролі літературних текстів у формуванні різних моделей пам'ятання. Серед провідних теоретичних концептів особливу увагу буде звернено на пам'ять індивідуальну, колективну, корпоративну, офіційну й неофіційну.

Мета курсу: оприявнити механізми функціонування пам'яті як потужного інструмента конструювання культурного простору, перезавантаження літературного канону та дієвого чинника інтелектуального підґрунтя літературної епохи.

Завдання курсу:

- розкрити суспільно-культурні запити на формування memory studies;
- оприсутнити дослідницький інструментарій дисципліни;
- актуалізувати проблеми дослідження пам'яті в українському гуманітарному просторі.
- означити міждисциплінарний характер студій пам'яті;

У процесі вивчення курсу головна увага зосереджена на **набутті таких компетентностей:**

Загальні компетенції

ЗК1. Здатність вирішувати завдання, які потребують фахових знань, умінь, навичок та досвіду; володіння способами інтеріоризації професійних знань; здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; виконувати професійні функції в умовах інклюзивного навчання.

ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; поінформованість із проблеми інновацій в освіті та науці; готовність до застосування сучасних інформаційно-комп'ютерних технологій у навчанні; в організації та проведенні навчальних занять, для контролю та корекції навчання, самонавчання

ЗК4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; здатність працювати з архівами, каталогами, добирати критичну та монографічно-дослідницьку літературу для розв'язання сформульованої навчально-наукової проблеми;

Фахові компетенції

ФК2. Здатність виявляти потенційні зв'язки освітньої теорії, освітньої політики та практики; здатність до консультування з питань освітньої теорії і практики; обізнаність з різними контекстами, у яких може відбуватися навчання.

ФК9. Здатність брати участь у дискусіях на літературні теми; підтримувати контакти із письменниками, вченими; діагностувати рівень художніх смаків слухачів та відповідно корелювати складність коментарів, інтерпретацій; адаптувати складні дослідницькі теорії, тези до рівня реципієнтів; володіння основами риторики; здатність до редагування сучасних видань, до аналізу авторського рукопису, укладання рецензії, анотації, плану-проспекту видання, яке готується до друку

ФК12. Здатність використовувати досягнення сучасної науки у практиці навчання української мови й літератури, літератури національних меншин в Україні; здатність до розуміння місця й ролі української мови, української та зарубіжної літератури в системі освіти.

Програмні результати навчання.

ПР3.Здатність до рефлексії; навички оцінювання непередбачуваних проблем у професійній діяльності й обдуманого вибору шляхів їх вирішення; дотримання у своїй діяльності принципів толерантності, творчого діалогу, співробітництва, взаємоповаги до всіх учасників освітнього процесу.

ПР10.Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій; узагальнювати емпіричні дані та формулювати висновки; застосовувати методи і прийоми загального і творчого редагування (за потреби), здійснювати редагування різних за жанрами авторських рукописів.

ПР11.Застосовувати різні методи аналізу літературного тексту (компаративні, літературна антропология, постколоніальні підходи, формальний та структуральний аналіз); розрізняти рівні вияву художності (елітарна, масова, популярна література, нон-фікшн); встановлювати композиційні, риторичні, наративні, жанрові особливості літературного тексту; вміти описати генетико-контактологічні зв'язки в українській (зарубіжній) літературі.

Очікувані результати навчання

Під час лекційних та практичних занять, індивідуальної навчально-дослідницької та самостійної роботи студенти *повинні знати:*

- поява концепту пам'яті та виникнення дисципліни *memory studies* у соціо-

гуманітарному просторі ХХ-ХХІ століть;

- історію становлення студій пам'яті в Україні;
- моделі інтеграції меморативних стратегій у простір літератури й культури;
- вплив політики пам'яті на формування національної ідентичності.

Вміти:

- оприсутнювати механізми функціонування пам'яті в тоталітарному та посттоталітарному суспільстві;
- розкрити вплив травматичних чинників на функціонування пам'яті в приватному та публічному просторі;
- аналізувати твори художньої літератури із застосуванням меморативної аналітичної оптики;
- визначати роль сучасної української літератури у перезавантаженні моделей пам'яті в контексті протидії насильству та поваги до людської гідності.

Отже, в центрі аналітичної оптики перебуватимуть особливості функціонування пам'яті в імперському та деколонізаційному змістовому наповненні, вплив травматичних чинників на виміри пам'яті в приватному та публічному просторі; аналізі творів художньої літератури із застосуванням меморативної складової; визначенні ролі сучасної української літератури у перезавантаженні моделей пам'яті в контексті протидії насильству та поваги до людської гідності.

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Студії пам'яті в науковому та освітньому просторі.

Тема 1. Memory studies як аналітичний інструмент в сучасних методологічних практиках.

Тема 2. Студії пам'яті українському гуманітарному просторі.

Тема 3. «Скрині пам'яті» у версії Аляйди Ассман.

Тема 4. Культурна пам'ять в просторі меморативних практик.

Змістовий модуль 2. Літературний вимір пам'яті.

Тема 1. Прощання з імперією. Література в розбудові деколонізаційного дискурсу.

Тема 2. Травматична пам'ять і досвід української літератури.

Тема 3. Друга світова війна та стратегії її меморіалізації в просторі літератури.

Тема 4. Травми Голодомору й Голокосту в пам'яті літератури.